

classicfm.nl

CLASSIC *fm*

Klassiek
voor
iedereen

JULI
AUGUSTUS

ROBECO
SUMMER
NIGHTS
2017

Zondag 6 augustus 2017

Grote Zaal 20.00 uur

Münchner Symphoniker

Kevin John Edusei, dirigent

Arabella Steinbacher, viool

Franz Berwald 1796-1868

Ouverture 'Estrella de Soria' (1838-41)

Johannes Brahms 1833-1897

Violconcert in D, op. 77 (1878)

Allegro non troppo

Adagio

Allegro giocoso, ma non troppo vivace

PAUZE

Franz Schubert 1797-1828

Achtste symfonie in b, D 579

'Unvollendete' (1822) (bew. M. Venzago)

Allegro moderato

Andante con moto

Scherzo

Finale

Veel van onze bezoekers willen optimaal van de muziek genieten door geconcentreerd en in stilte te luisteren. Wij vragen u daarom hinderlijke geluiden, zoals hoesten, zoveel mogelijk te vermijden. Zet uw telefoon op 'stil' en houd er rekening mee dat ook oplichtende schermen de concentratie kunnen verstoren.

Op een top-10-lijstje van bekende Zweedse componisten hoort in elk geval Franz Berwald thuis. De negentiende-eeuwse meester begon zijn muzikale carrière als violist, maar maakte vooral naam als componist van een viertal symfonieën, andere orkestrale muziek, kamermuziek en een tiental muziektheatrale werken. Zijn opera *Estrella de Soria* – een verklanking van een Spaans liefdesdrama – kwam in 1862 voor het eerst in Stockholm op de planken. Uit dit werk klinkt de ‘tragische ouverture’ regelmatig als zelfstandig orkestwerk.

Brahms' concert voor Joseph Joachim

‘Brahms heeft een uitzonderlijk talent voor compositie en een karakter, zoals men dat alleen in het diepst verborgen isolement, in volle zuiverheid kan ontwikkelen: zuiver als diamant, wit als sneeuw.’ Toen violist Joseph Joachim in 1853 voor het eerst Johannes Brahms tegenkwam, ging hij meteen voor de bijl. ‘Zijn composities bevatten al zoveel substantieels, iets wat ik nog nooit bij een artistieke nieuwkomer van zijn leeftijd ben tegengekomen.’ De ontmoeting zou niet zonder gevolgen blijven. De musici ontwikkelden een hechte vriendschap en Joachim deed er alles aan om Brahms' muziek te promoten. In de zomer van 1878 zette Brahms zijn *Violconcert in D*, op. 77 in de steigers. Oorspronkelijk zou het aan Joachim opgedragen werk vier delen krijgen, maar de middelste twee verving Brahms door een ‘onbenullig’ Adagio. Hoewel het concert niet gemakkelijk is, maakte de componist er geen virtuoos showstuk van. Clara Schumann stelde na beluistering van het openingsdeel dan ook vast dat in dit concert ‘de speler helemaal met het orkest versmelt’. Het

energieke eerste deel doet aan Beethovens *Violconcert* denken. In het prachtige tweede deel klinken behalve een hobomelodie fraaie omspelingen in de viool. Het afsluitende Rondo heeft een wat Hongaarse inslag, een verwijzing naar Joachims Hongaarse achtergrond.

Schuberts 'Unvollendete' voltooid

‘Wanneer na een paar inleidende maten van het Allegro klarinetten en hobo unisono hun zoete gezang boven het rustige gemurmel van de strijkers aanheffen, dan herkent ook elk kind de componist en de half onderdrukte uitroep “Schubert!” gonst fluisterend door de zaal.’ Met deze woorden beschreef een criticus de première van Franz Schuberts *Achtste symfonie in b*, D 579, zo'n veertig jaar nadat de componist de eerste noten ervan noteerde. Waarom het aangrijpende werk na Franz' dood bij een van zijn vrienden in de kast bleef liggen is een raadsel. Maar nog prangender is de vraag waarom hij de symfonie niet voltooide. Had hij in de twee be waard gebleven delen alles al gezegd? Kon hij geen goede voortzetting vinden? Of zouden de resterende delen domweg verloren gegaan zijn? Onder degenen die Schuberts 'Unvollendete' voltooiden, treffen we de Zwitserse dirigent Mario Venzago. Hij grasduinde voor zijn versie vooral in Schuberts toneelmuziek bij *Rosamunde*, die vlak na de 'Unvollendete' op papier kwam.

Dirk Luijmes

De **Münchner Symphoniker** werd opgericht in 1945 en is een van de vier symfonieorkesten van de stad München. Het orkest, dat in alle grote concertzalen van Duitsland speelt en regelmatig Europese en Amerikaanse tournees maakt, staat bekend om zijn extraverte manier van musiceren. Het klassiek-romantische repertoire staat bij het orkest centraal, maar het ensemble verzorgt ook operaproducties en filmmuziek. Veel jonge dirigenten begonnen hun carrière bij het orkest. Eredirigent is Philippe Entremont, Ken-David Masur is eerste gastdirigent. Chef-dirigent sinds het seizoen 2014-2015 is **Kevin John Edusei**. Nadat hij in 2008 de eerste prijs won op het Dimitris Mitropoulos Dirigentenwettbewerf nam zijn carrière een hoge vlucht. Hij werd uitgenodigd bij orkesten in Rusland, Duitsland, Nederland en Oostenrijk. In het seizoen 2008-2009 debuteerde hij met Mozarts *Die Entführung aus dem Serail* bij de Sächsische Staatsoper Dresden. In 2013 dirigeerde hij voor de eerste keer de Volksoper Wien (met Mozarts *Die Zauberflöte*). Hij was eerste kapelmeester en plaatsvervangend muziekdirecteur aan de theaters in Bielefeld en Augsburg. Muziek werd haar met de paplepel ingegoten en op negenjarige leeftijd werd de Duitse violiste **Arabella Steinbacher** als jongste student op de prestigieuze Münchner Musikhochschule aangenomen. Haar optredens bij de Salzburger Festspiele en bij de Proms in Londen in de Royal Albert Hall werden vol lof ontvangen. Intussen geldt zij als een van meest vooraanstaande Duitse violisten van dit moment. Zij werkte samen met dirigenten zoals Riccardo Chailly, Herbert Blomstedt, Marek Janowski, Yannick Nézet-Séguin en Thomas Hengelbrock.

Franz Berwald was one of the nineteenth century's most well-known composers. His opera *Estrella de Soria* – a romantic drama based on a Spanish tale – was first performed in Stockholm in 1862. The 'Tragic Overture' from that opera is still regularly programmed as an independent orchestral work. Johannes Brahms got to work on his *Violin Concerto in D major*, op. 77 for his friend Joseph Joachim in the summer of 1878. Although this concerto is anything but easy, Brahms resisted the temptation to turn it into a virtuoso showpiece. The energetic first movement is reminiscent of Beethoven's *Violin Concerto*. In the splendid second movement, there is an oboe melody which the violin answers with some lovely elaborations. The closing Rondo has a somewhat Hungarian character, perhaps a reference to Joachim's Hungarian background. Franz Schubert's *Eighth Symphony in B minor*, D 579 was not premiered until forty years after its creation. The reason Schubert never completed this symphony remains a mystery. Had he already said everything he needed to say in the two surviving movements? Or were the other movements lost? The Swiss conductor Mario Venzago is among those who have tried to complete this 'Unfinished' symphony. To accomplish this task, he immersed himself in Schubert's theatre music for *Rosamunde* which was written shortly after the 'Unfinished'.

Translation: Eileen Stevens

Social media

Meer Robeco SummerNights online!

Volg Het Concertgebouw op social media en deel uw concertervaring. Participeer en bekijk de mooiste concertfragmenten op Facebook, beluister de mooiste muziek via onze Spotify-playlist, of neem een kijkje achter de schermen via Instagram.

SummerNights Live!

Geniet nog even na van het concert tijdens Robeco SummerNights Live! Met vanavond in de Pleinfoyer een ontmoeting met dirigent Kevin John Edusei en violiste Arabella Steinbacher. U bent van harte welkom.

Robeco

De Robeco SummerNights komen voort uit een unieke samenwerking tussen Robeco en Het Concertgebouw. Allebei kennen we een rijke geschiedenis vol vernieuwing met passie voor kwaliteit en oog voor onze basis. Elk op ons eigen terrein. Met de Robeco SummerNights willen we muzikale traditie op innovatieve wijze voor iedereen toegankelijk maken. Met een programmering die muziek omvat van klassiek tot modern, en van akoestisch tot elektronisch behoren de de Robeco SummerNights al bijna dertig jaar tot de best bezochte festivals van Nederland.

Robeco is trotse sponsor van de Robeco SummerNights.

Voorafgaand aan het concert en in de pauze kunt u cd's, (kinder)boeken, geschenken en Concertgebouwartikelen kopen bij de Vriendenbalie, tegenover de garderobe.

Concerttip

Simone Lamsma speelt Korngold en het NJO brengt Petroesjka

Simone Lamsma schittert bij het Nationaal Jeugd Orkest in Korngolds lyrische *Violconcert*, vol virtuositeit en emotionele kracht. Het NJO speelt ook Stravinsky's kleurrijke muzieksprookje *Petroesjka*.